

Európska únia

Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF

Mgr. Branislav Hudec

***Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
CKO - Centrálny koordinačný orgán***

Kontrola verejného obstarávania

Právny základ: zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní, zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní, smernice EP a Rady o verejnom obstarávaní, **Systém riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020, verzia 3 a 4, kapitola 3.3.7**

- ☐ **Nový Systém riadenia EŠIF** na programové obdobie 2014-2020, účinný od **21. septembra 2016 !!!**
- ☐ **!!! Prechodné ustanovenie**, určenie rozhodnej verzie systému riadenia v závislosti od začatia postupu verejného obstarávania:
- Kontrola verejného obstarávania, ktorej predmetom je postup zadávania zákazky, preukázateľne začatý **do 17. apríla 2016**, sa vykoná podľa Systému riadenia EŠIF, **verzia 3**. Kontrola verejného obstarávania vyhláseného podľa nového zákona č. 343/2015 Z. z., ktoré prijímateľ predložil za účelom výkonu finančnej kontroly na RO pred nadobudnutím účinnosti Systému riadenia EŠIF, verzia 4, sa vykoná podľa Systému riadenia EŠIF, verzia 3 so zohľadnením znenia nového zákona o VO.

Kontrola verejného obstarávania zo strany RO

RO vykonáva finančnú kontrolu VO, ktorá zahŕňa kontrolu:

- ☐ princípov a postupov stanovených ZVO
 - a) rovnaké zaobchádzanie;
 - b) nediskriminácia uchádzačov alebo záujemcov;
 - c) transparentnosť vrátane vylúčenia konfliktu záujmov;
problematiku konfliktu záujmov v rámci výkonu kontroly upravil CKO v metodickom pokyne č. 13;
 - d) hospodárnosť a efektívnosť,
 - e) proporcionalita (nový princíp podľa zákona č. 343/2015 Z. z.)
- ☐ postupov, na ktoré sa ZVO nevzťahuje (výnimky podľa § 1 ods. 2 až 12 zákona č. 343/2015 Z.z.)

- Predmetom kontroly je aj **kontrola vecného súladu predmetu obstarávania so schválenou ŽoNFP a účinnou zmluvou o NFP**
- **Výdavky deklarované v ŽoP**, ktoré vznikli v súvislosti s realizáciou výsledku VO, **nemôžu byť zo strany RO schválené skôr, ako RO riadne ukončí kontrolu VO**, ktorej záverom je pripustenie výdavkov do financovania
- Povinnosť predloženia dokumentáciu na kontrolu VO pred predložením prvej ŽoP **sa nevzťahuje na zákazky podľa § 9 ods. 9 vyhlásené podľa zákona č. 25/2006 Z. z. a zákazky s nízkou hodnotou podľa § 117 zákona č. 343/2015 Z.z.**, ktoré môže prijímateľ predložiť aj súčasne so ŽoP
- Lehota na výkon kontroly VO začína plynúť **dňom nasledujúcim po dni doručenia dokumentácie, resp. odo dňa doplnenia dokumentácie**

Finančná kontrola verejného obstarávania

– jednotlivé fázy kontroly

a) ex- ante kontrola pred vyhlásením VO „**prvá ex-ante kontrola**“,

- ☐ kontrola po podpise zmluvy o NFP
- ☐ kontrola v rámci národných a veľkých projektov (a nadlimitných zákaziek v rámci projektov technickej pomoci), pred podpisom zmluvy o NFP

b) ex-ante kontrola pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom „**druhá ex-ante kontrola**“,

- ☐ nadlimitné zákazky
- ☐ kontrola v rámci národných a veľkých projektov (a nadlimitných zákaziek v rámci projektov technickej pomoci), pred podpisom zmluvy o NFP

c) ex- post kontrola,

- ☐ štandardná a následná ex-post kontrola (podlimitné zákazky, nadlimitné zákazky, kontrola zákaziek s nízkymi hodnotami, e-trhovisko, kontrola v rámci schvaľovacieho procesu ŽoNFP, centrálné verejné obstarávanie)

d) kontrola dodatkov.

Prvá ex-ante kontrola

- **Cieľ:** preventívne **eliminovať chyby a nedostatky** v návrhoch dokumentácie k VO
- **Nadlimitné zákazky** (aj nadlimitné zákazky s využitím e-trhoviska) a **podlimitné zákazky s využitím elektronického trhoviska**, ktorých PHZ je vyššia ako 40 000 eur pri tovaroch, potravinách a službách a 200 000 eur pri prácach a vyššia ako 200 000 EUR pri **podlimitných zákazkách na služby** uvedené v **prílohe č. 1 ZVO** (sociálne služby a iné osobitné služby).
- **Národné a veľké projekty**, ktoré sú súčasťou zoznamu projektov (a nadlimitné zákazky v rámci projektov technickej pomoci), pred podpisom zmluvy o NFP

V prípade VO, v rámci ktorého viacerí prijímatelia nadobúdajú tovary, práce alebo služby prostredníctvom **centrálnej obstarávacej organizácie** → **ex ante posúdenie** podľa § 168 ZVO zo strany **ÚVO**.

Predmetom prvej ex-ante kontroly sú nasledovné dokumenty:

- a) dokument preukazujúci **určenie predpokladanej hodnoty zákazky**, vrátane dokladov rozhodujúcich pre ich kalkuláciu,
- b) **návrh oznámenia o vyhlásení VO**,
- c) **návrh oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov** (pri súťaži návrhov),
- d) **návrh výzvy na predkladanie ponúk** (pri podlimitnej zákazke),
- e) návrh oznámenia o zámere uzavrieť zmluvu (pri priamom rokovacom konaní),
- f) **návrh súťažných podkladov**,
- g) návrh súťažných podmienok (pri súťaži návrhov),
- h) odôvodnenie použitia súťažného dialógu, návrh výzvy na účasť, návrh informatívneho dokumentu (pri súťažnom dialógu),
- i) **návrh zmluvného formuláru obsahujúceho štandardné zmluvné podmienky, opis predmetu zákazky**, prípadné objednávkové atribúty (najmä konkrétne zmluvné špecifikácie a podmienky súťaže (v rámci súťaže realizovanej cez elektronické trhovisko).

❑ **Lehota na výkon prvej ex-ante kontroly:**

- **15 pracovných dní** a pri zákazkách cez e-trhovisko **10 pracovných dní**
- ❑ vyhlásenie alebo začatie realizácie VO pred riadnym ukončením prvej ex-ante kontroly zo strany RO → **možné podstatné porušenie zmluvy o NFP**
- ❑ ak RO určí v návrhu správy z kontroly opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, prijímateľ je povinný ich v stanovenej lehote (minimálne 5 pracovných dní a maximálne 10 pracovných dní) odstrániť a zaslať na RO takto upravenú dokumentáciu
- ❑ ak prijímateľ vyhlási VO v rozpore s požiadavkami RO vyplývajúcimi z výsledkov prvej ex-ante kontroly a v rámci expost kontroly RO sa zistí pochybenie pri VO súvisiace s týmto rozporom → nie je možná ex-ante finančná oprava → **VO nebude pripustené do financovania**

Druhá ex-ante kontrola

- **Nadlimitné zákazky vo fáze pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom** po vyhodnotení ponúk a ukončení revízných postupov.
- Prijímateľ predkladá **dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po dni, kedy by bol oprávnený podpísať zmluvu s úspešným uchádzačom.
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**.
- **ZMENA !!!** Nový zákon o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z. z. účinný od **18. apríla 2016** → **zapojenie ÚVO**
- § 169 ods. 2 nového ZVO: „*Ak ide o **nadlimitnú zákazku alebo koncesiu, financovanú čo aj z časti z prostriedkov Európskej únie, kontrolovaný je povinný pred uzavretím zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody, pred ukončením súťaže návrhov, pred zadáním zákazky na základe rámcovej dohody alebo pred ukončením postupu inovatívneho partnerstva** **podať úradu podnet podľa odseku 1 písm. b).***“

Postup pri druhej ex-ante kontrole

- I. RO vykoná finančnú kontrolu verejného obstarávania a v prípade identifikovaní **nedostatkov, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO a nie je možné ich odstrániť inak ako zrušením súťaže**, nepripustí výdavky do financovania → záverom kontroly je nesúhlas RO s podpísaním zmluvy verejného obstarávateľa s úspešným uchádzačom a RO vyzve prijímateľa na opakovanie procesu VO → **zákazka tak prestáva spĺňať podmienku financovania z prostriedkov EÚ** (nepodáva sa podnet na ÚVO)
- II. RO vykoná finančnú kontrolu verejného obstarávania a v prípade, že **nezistí** porušenie pravidiel VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO → **vyzve prijímateľa na podanie podnetu podľa § 169 ods. 2 ZVO.**
- III. RO vykoná finančnú kontrolu verejného obstarávania a v prípade, že **zistí** porušenie pravidiel VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, ale ktoré **je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže** (napr. znovu vyhodnotením ponúk) → **vyzve prijímateľa na podanie podnetu podľa § 169 ods. 2 ZVO.**

Rozhodnutie ÚVO pri druhej ex-ante kontrole

- ❑ V prípade, že ÚVO v rozhodnutí identifikuje nedostatky s možným vplyvom na výsledok VO, je **rozhodnutie ÚVO podkladom pre vypracovanie návrhu správy z kontroly**:
- ✓ V prípade rozhodnutia ÚVO o zrušení súťaže → pre prijímateľa záväzné → **RO** nepripustí výdavky do financovania.
- ✓ V prípade rozhodnutia ÚVO o nariadení odstránenia protiprávneho stavu → pre prijímateľa záväzné → **RO** preverí súlad postupu prijímateľa s rozhodnutím ÚVO.
- RO zistí porušenia s možným vplyvom, ktoré je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže (napr. znovu vyhodnotením ponúk) → ÚVO vydá rozhodnutie o zastavení konania (nezistí nedostatky) → uvedeným nie je dotknutá zodpovednosť RO za výkon finančnej kontroly VO v zmysle čl. 125 ods. 4 všeobecného nariadenia → **RO môže požadovať, aby prijímateľ odstránil nedostatky.**

Súčinnosť RO, ÚVO pro druhej ex-ante kontrole

- ☐ **Kedy prijímateľ podáva podnet na výkon kontroly na ÚVO ?**
 - ✓ ak RO nezistí závažné nedostatky alebo
 - ✓ zistí nedostatky, ktoré je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže
- ☐ **Náležitosti podnetu** zasielaného prijímateľom na ÚVO:
 - ✓ označenie príslušného RO/SO, operačného programu, názvu a čísla projektu, ktorého sa VO týka
- ☐ Dňom odoslania výzvy na podanie podnetu na ÚVO prestáva plynúť lehota na výkon kontroly → **vyzvanie prijímateľa na podanie podnetu na ÚVO tak plní funkciu výzvy na doplnenie chýbajúceho dokladu**, ktorým je právoplatné rozhodnutie ÚVO.
- ☐ Po doručení podnetu prijímateľa si **ÚVO vyžiada od príslušného RO predbežné závery z finančnej kontroly VO** a RO mu tieto závery bezodkladne poskytne, pričom v prípade identifikovaných nedostatkov RO uvedie, či tieto mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO.

Výhody vs. nevýhody nového systému druhej ex-ante kontroly

- ✓ Dvojitá kontrola verejného obstarávania (RO + ÚVO) → **účinnnejšia eliminácia nedostatkov.**
- ❑ **Predĺženie lehoty na výkon kontroly:**
 - Kontrola RO → **20 pracovných dní**
 - ÚVO rozhodne do **30 dní** odo dňa doručenia kompletnej dokumentácie v origináli → proti rozhodnutiu ÚVO je možné podať do **10 dní** odo dňa doručenia rozhodnutia odvolanie → Rada ÚVO rozhoduje o odvolaní v lehote **45 dní** → návrh správy z kontroly alebo správu z kontroly RO vydá do **15 pracovných dní** odo dňa doručenia právoplatného rozhodnutia ÚVO
- ✓ ak právoplatné rozhodnutie ÚVO nepotvrdí predbežné závery RO, vypracuje ÚVO sprievodný list, v ktorom uvedie informácie, prečo predbežné závery RO nemali alebo nemohli mať vplyv na výsledok VO
- ✓ ÚVO bude skúmať aj prítomnosť **rizikových indikátorov** → potreba spolupráce s PMÚ alebo orgánmi činnými v trestnom konaní → identifikáciu jednotlivých rizikových indikátorov spolu s krátkym odôvodnením oznámi ÚVO písomne RO bezodkladne po vydaní rozhodnutia.

Štandardná ex-post kontrola

- Nevzťahuje sa na VO, ktoré bolo predmetom druhej ex-ante kontroly
- Vo fáze **po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom**, pričom zmluva je platná a účinná
- Ak má prijímateľ informáciu, že v rámci daného VO bola vykonaná kontrola ÚVO, predloží na RO aj výsledok kontroly
- Prijímateľ predkladá **dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po zverejnení zmluvy s úspešným uchádzačom, resp. do 10 dní od zaslania oznámenia o výsledku do vestníka
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**
- ❑ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré **mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**
 - a) **nepripustí výdavky do financovania** v plnom rozsahu, alebo
 - b) **postupuje v zmysle metodického pokynu CKO č. 5 k finančným opravám a podľa § 41 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z EŠIF**

Následná ex-post kontrola

- Vzťahuje sa na všetky VO, ktoré boli predmetom riadne ukončenej druhej ex-ante kontroly
- Vo fáze **po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom**, pričom zmluva je platná a účinná
- Prijímateľ predkladá **dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po zverejnení zmluvy s úspešným uchádzačom, resp. do 10 dní od zaslania oznámenia o výsledku do vestníka
- Lehota na výkon kontroly je **7 pracovných dní**
- ☐ Predmetom kontroly je
 - a) **kontrola súladu podpísanej zmluvy s úspešným uchádzačom s jej návrhom** kontrolovaným v rámci druhej ex-ante kontroly,
 - b) **kontrola oprávnenosti osôb podpísať** predmetnú zmluvu,
 - c) **kontrola zapracovania prípadných návrhov na úpravu formulovaných RO** vo fáze druhej ex-ante kontroly,

d) kontrola zverejnenia tejto zmluvy v zmysle zákona o slobode informácií,

e) kontrola oznámenia o výsledku VO do vestníka ÚVO,

f) kontrola nových skutočností, ktoré neboli v čase výkonu druhej ex-ante kontroly známe, alebo z iných dôvodov neboli jej predmetom.

☐ Pokiaľ kontrola identifikuje nedostatky, ktoré je možné odstrániť (napr. nezverejnenie zmluvy), vyzve RO prijímateľa na ich odstránenie. Pokiaľ je možné tieto nedostatky odstrániť len úpravou zmluvy (formou dodatku), vyzve prijímateľa na vypracovanie a predloženie návrhu dodatku na kontrolu RO.

☐ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré **mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**

a) nepripustí výdavky do financovania v plnom rozsahu, alebo

b) postupuje v zmysle metodického pokynu CKO č. 5 k finančným opravám

Kontrola zákaziek s nízkymi hodnotami podľa § 9 ods. 9 zákona č. 25/2006 Z. z. a podľa § 117 zákona č. 343/2015 Z. z.

- Preveriť, či sa jedná o **zákazku bežne dostupnú na trhu**
- Kontrola vykonávaná vo **fáze po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom**
- ak plnenie nie je založené na písomnom zmluvnom vzťahu, prekladá prijímateľ **objednávku** alebo iný doklad (napr. pokladničný blok)
- RO definuje minimálne náležitosti objednávky.
- RO overuje, či **vynaložené náklady na obstaranie predmetu zákazky boli primerané kvalite a cene.**
- Verejné obstarávanie sa realizuje formou **prieskumu trhu.**
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**
- ✓ Zákazky podľa § 117 ZVO sa v zmysle verzie 4 Systému riadenia EŠIF delia na:
 - a) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná, alebo presahuje 5 000 EUR („zákazky nad 5000 EUR“),**
 - b) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH je nižšia ako 5 000 EUR a zároveň presahujú 1 000 EUR („zákazky do 5000 EUR“)**

Zákazky nad 5000 eur

- ☐ Prijímateľ **zverejňuje na svojom webovom sídle** zadávanie takejto zákazky **minimálne 5 pracovných dní** pred dňom predkladania ponúk.
- ☐ Prijímateľ je povinný v ten istý deň zaslať **informáciu o tomto zverejnení aj na osobitný mailový kontakt** zakazkycko@vlada.gov.sk , ktorý bude povinný túto informáciu následne zverejniť na svojom webovom sídle.
- ☐ Prijímateľ je zároveň povinný **zaslať výzvu minimálne 3 vybraným záujemcom**. Oslovovaní záujemcovia musia byť subjekty, ktoré sú oprávnené dodávať službu, tovar alebo prácu v rozsahu predmetu zákazky.
- ☐ Ak prijímateľovi **nebude predložená žiadna ponuka** a splnil všetky postupy uvedené v predchádzajúcich odsekoch, **je oprávnený vyzvať na rokovanie** jedného alebo viacerých záujemcov, s ktorými rokuje o zadaní zákazky.
- ☐ Celý postup prijímateľa pri zadávaní zákazky bude zhrnutý v **zázname z prieskumu trhu**.
- ☐ **Metodický pokyn CKO č. 14 k zadávaniu zákaziek v hodnote nad 5 000 eur**

Zákazky do 5000 eur

- ☐ Nie je potrebné predloženie písomných ponúk.
- ☐ Prijímateľ musí zdôvodniť výber úspešného uchádzača na základe **prieskumu trhu**.
- ☐ Prijímateľ je povinný **osloviť minimálne 3 potenciálnych záujemcov alebo identifikovať minimálne 3 potenciálnych dodávateľov** (napr. údaje na webových sídlach záujemcov).
- ☐ Prijímateľ nie je povinný zverejňovať zadávanie zákazky na svojom webovom sídle ani zasielať info na kontakt zakazkycko@vlada.gov.sk
- ☐ Kontrola zákaziek do 5 000 EUR sa môže vykonať ako súčasť kontroly predmetného výdavku v rámci ŽoP
- ☐ Analýza rizík zákaziek zrušená (inštitút z predchádzajúcich verzií systému riadenia „AR 1000“)

System riadenia EŠIF, verzia 3, zákazky podľa § 9 ods. 9

- a) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná, alebo presahuje 5 000 EUR („**zákazky nad 5000 EUR**“),
 - b) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH je nižšia ako 5 000 EUR a zároveň presahujú 1 000 EUR („**zákazky do 5000 EUR**“),
 - c) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná alebo nepresahuje 1 000 EUR („**zákazky do 1000 EUR**“).
- ☐ Prijímateľ je povinný **osloviť minimálne 5 potenciálnych záujemcov v prípade zákaziek nad 5000 EUR a do 5000 EUR.**
 - ☐ RO vykonáva kontrolu **zákaziek do 1000 EUR** na základe výsledku **analýzy rizík („AR 1000“ – Vzor CKO č. 29)**
 - ☐ Vykonávanie AR 1000 - podpora ITMS2014+:
 - a) zákazka nepredstavuje riziko, nevykoná sa kontrola
 - b) zákazka predstavuje riziko.
 - ☐ Medzi **rizikové faktory** v rámci AR 1000 patrí:
 - a) hodnota zákazky,
 - b) charakter zmluvného vzťahu,
 - c) počet takýchto VO predložených prijímateľom v danom kalendárnom roku, ktoré z dôvodu výsledku rizikovej analýzy neboli predmetom kontroly VO.

Kontrola VO zadávaná centrálnou obstarávacou organizáciou podľa § 15 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 343/2015 Z. z. – verzia 4 systému riadenia

- ☐ COO je povinná informovať príslušné RO o plánovanom vyhlásení centrálného VO (písomným oznámením alebo prostredníctvom koordinačného výboru).
- ☐ COO predkladá VO na ÚVO za účelom výkonu **ex - ante posúdenia podľa § 168 zákona č. 343/2015 Z. z.** (RO nevykonávajú prvú ex-ante kontrolu).
- ☐ **Druhá ex-ante kontrola:** Ak ide o **nadlimitnú zákazku**, kontrolu vykonáva RO, ktorý je zároveň COO a následne COO zasiela **podnet na ÚVO v zmysle § 169 ods. 2.**
- ☐ **Ex-post kontrola:** RO, ktorý ako prvý ukončí **štandardnú ex-post kontrolu**, informuje ostatné RO (písomne alebo prostredníctvom koordinačného výboru).
- ☐ **Koordinačný výbor:** priestor na zaujatie jednotného stanoviska k zákazke, zadávanej formou centrálného VO.
- ☐ Výsledok stretnutia RO, resp. zasadnutia Koordinačného výboru po ukončení ex-post kontroly → **podklad pre záver** o pripustení financovania VO v plnom rozsahu, o pripustení do financovania s finančnou opravou alebo nepripustení do financovania v plnom rozsahu.

Kontrola VO v rámci schvaľovacieho procesu ŽoNFP alebo hodnotenia národného projektu

- ☐ V prípade, ak je vo výzve uvedené **vykonanie VO ako podmienka poskytnutia príspevku**.
- ☐ **Hodnota VO min. 30 %** z celkovej požadovanej hodnoty NFP.
- ☐ Súčasťou kontroly je aj **kontrola vecného súladu predmetu obstarávania** s predloženým projektom.
- ☐ VO sa predkladá v rámci konania o žiadosti o NFP **vo fáze po podpise zmluvy** s úspešným uchádzačom.
- ☐ Kontrola VO musí byť zabezpečená **v lehote na ukončenie schvaľovacieho procesu**.
- ☐ Závery kontroly VO sa prenesú do výsledku posúdenia ŽoNFP.
- ☐ V prípade **zistení, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**, RO uvedené vyhodnotí ako **nesplnenie podmienky poskytnutia príspevku** a rozhodne o nechválení ŽoNFP.

Kontrola VO v rámci národných, veľkých projektov, ktoré sú súčasťou zoznamu projektov a kontrola projektov technickej pomoci, pred podpisom zmluvy o NFP

- ☐ Kontrolu VO môže vykonávať RO ako **prvú ex-ante kontrolu, druhú ex-ante kontrolu a následnú ex-post kontrolu, ak sa jedná o nadlimitnú zákazku**, alebo ako štandardnú ex-post kontrolu, ak sa jedná o podlimitnú zákazku alebo zákazku s nízkou hodnotou.
- ☐ Závery uvedené v kontrolnom zozname sú platné aj po schválení projektu a RO už následne nemusí vykonávať opätovnú kontrolu daného VO po podpise zmluvy o NFP .
- ☐ Súčasťou kontroly môže byť aj **vecná kontrola súladu s opisom projektu**.
- ☐ Dodatky k zmluve s úspešným uchádzačom, ktoré neboli predmetom kontroly podliehajú kontrole VO v plnom rozsahu.
- ☐ Ak kontrola RO **zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**, RO v záveroch kontroly uvedie, že **výdavky z predmetného VO nebudú pripustené do financovania v plnom rozsahu**, resp. určí nápravný mechanizmus, ktorý bude povinný budúci žiadateľ vykonať v rámci prípravy individuálneho projektu pred jeho predložením.

Systému riadenia EŠIF verzia 3, rozdiely

- Kontrola tohto typu je povinná a je vykonávaná vo fáze pred podaním žiadosti o NFP

Kontrola VO realizovaného cez elektronické trhovisko

- Elektronické trhovisko je informačný systém verejnej správy, ktorý slúži na zabezpečenie ponuky a nákupu tovarov, stavebných prác alebo služieb **bežne dostupných na trhu, ktorých hodnota je 1000 eur a viac, resp. 5 000 eur viac** (podľa typu verejného obstarávateľa pri zákazkách podľa zákona č. 25/2006 Z. z.) a **5000 eur a viac** v prípade bežne dostupných tovarov, prác a služieb podľa zákona č. 343/2015 Z. z.
- Možnosť použiť trhovisko **aj v prípade nadlimitnej verejnej súťaže na nákup tovarov alebo služieb.**
- **Bežná dostupnosť na trhu**, všeobecná úprava v § 2 ods. 5 písm. o) ZVO:
 - ✓ *Bežne dostupnými tovarmi, stavebnými prácami alebo službami na trhu sú tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré*
 1. *nie sú vyrábané, dodávané, uskutočňované alebo poskytované na základe špecifických a pre daný prípad jedinečných požiadaviek,*
 2. *sú ponúkané v podobe, v ktorej sú bez väčších úprav ich vlastností alebo prvkov aj dodané, uskutočnené alebo poskytnuté a zároveň*
 3. *sú spravidla v podobe, v akej sú dodávané, uskutočňované alebo poskytované pre verejného obstarávateľa a obstarávateľa, dodávané, uskutočňované alebo poskytované aj pre spotrebiteľov a iné osoby na trhu.*

☐ Test bežnej dostupnosti

Kontrola VO realizovaného cez elektronické trhovisko

- **Prvá ex-ante kontrola:** dokumentácia preukazujúca určenie PHZ, návrh zmluvného formuláru obsahujúceho štandardné zmluvné podmienky, opis predmetu zákazky, prípadné objednávkové atribúty
- Predmetom kontroly RO je aj skutočnosť, či nedovoleným rozdelením zákazky na viacero menších zákaziek nebol porušený § 5 ods. 12 zákona č. 25/2006 Z. z. (resp. § 6 ods. 16 zákona č. 343/2015 Z. z.).
- Výkon **prvej ex-ante kontroly** v prípade zákaziek, ktorých PHZ je vyššia ako 40 000 eur pri tovaroch, potravinách a službách a 200 000 eur pri stavebných prácach
- **Ex-post kontrola:** prijímateľ je povinný predložiť dokumentáciu na kontrolu aj vo fáze **po vygenerovaní výslednej zmluvy** príslušným elektronickým informačným systémom a po jej zverejnení.
- Súčasťou dokumentácie je aj **protokol**, ktorý zachytávajúci celý priebeh zadania zákazky.
- Ak výsledok finančnej kontroly **nebude kladný, nie je splnená podmienka k nadobudnutiu účinnosti zmluvy** v súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami EKS (OPET).

Kontrola dodatkov

- Povinnosť predložiť na kontrolu RO **návrhy všetkých dodatkov** pred ich podpisom.
- Predmetom kontroly dodatkov je posúdenie ich súladu s **§ 18 zákona č. 343/2015 Z.z.**
- **Lehota** na výkon kontroly návrhu dodatku je **15 pracovných dní**.
- ☐ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, **záverom kontroly je nesúhlas RO s podpísaním dodatku.**
- ☐ Ak nezrealizovanie zmien vyplývajúcich z dodatku preukázateľne spôsobilo nemožnosť splnenia pôvodnej zmluvy, alebo by táto skutočnosť znamenala pre prijímateľa neprimerané ťažkosti, a ak aj napriek nesúhlasu RO prijímateľ takýto dodatok podpíše, je RO oprávnený následne postupovať v zmysle metodického pokynu CKO č. 5, ktorý upravuje postup pri určení finančných opráv za VO určením návrhu **ex-ante finančnej opravy**
- **Po podpise dodatku** s úspešným uchádzačom, ktorého návrh bol predmetom kontroly RO, **zasiela prijímateľ tento dodatok na RO na jeho následnú kontrolu.**

Kontrola postupov pri obstarávaní zákazky, na ktorú sa ZVO nevzťahuje

- Podrobnejšia úprava v MP CKO č. 12 k zadávaniu zákaziek nespádajúcich pod zákon o verejnom obstarávaní.
- kontrola postupov pri obstaraní zákazky, ktoré podliehajú výnimke v zmysle § 1 ods. 2 až 5 zákona č. 25/2006 Z. z., resp. § 1 ods. 2 až 12 zákona č. 343/2015 Z. z.
- nadobúdanie existujúcich stavieb alebo nájom existujúcich stavieb a iných nehnuteľností
- obstarávanie podľa pravidiel medzinárodnej organizácie
- niektoré zákazky na právne služby
- in-house zákazky (tzv. vnútorné obstarávanie)
- zákazky tzv. horizontálnej spolupráce (zadávané medzi verejnými obstarávateľmi navzájom)
- činnosť znalca, tlmočníka a prekladateľa
- vytvorenie výsledkov duševnej tvorivej činnosti, vykonanie alebo použitie umeleckého výkonu
- služby spojené s výkonom predsedníctva SR v Rade Európskej únie

Základné pravidlá pri obstarávaní zákaziek, na ktoré sa ZVO nevzťahuje

- každé použitie výnimky riadne zdôvodniť a podložiť relevantnou dokumentáciou
- v relevantných prípadoch → povinnosť použiť **prieskum trhu** (pravidlá definuje RO)
- **záväzný** prípad prieskumu trhu → zákazka na nadobúdanie existujúcich stavieb alebo **nájom existujúcich stavieb** a iných nehnuteľností alebo nadobúdanie práv k nim
- MP CKO č. 12 sa nevzťahuje na uzatváranie pracovných zmlúv, dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu → RO definuje vlastné pravidlá v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti

Spolupráca riadiacich orgánov s inými subjektmi v oblasti kontroly verejného obstarávania

Spolupráca s ÚVO

- Na základe **dohody o spolupráci** je RO oprávnený písomne požiadať ÚVO:
 - a) ex-ante posúdenie dokumentácie** k pripravovanému VO – nadlimitná zákazka, súťaž návrhov, súťažný dialóg a rokovacie konania,
 - b) osobnú konzultáciu** k čiastkovému problému VO – nezávisle od postupu vo verejnom VO, limitu zákazky, alebo štádia procesu konkrétneho VO,
 - c) vypracovanie stanoviska** o súlade čiastkových problémov VO so ZVO v štádiu pred uzavretím zmluvy,
 - d) vykonanie kontroly VO pred uzavretím zmluvy** (druhá ex-ante kontrola) pri nadlimitných zákazkách, v závislosti od výsledku analýzy rizík – týka sa nadlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 25/2006 Z. z.
 - e) vykonanie kontroly VO po uzavretí zmluvy** (ako súčasť štandardnej ex-post kontroly)
 - ✓ v závislosti od výsledku analýzy rizík podlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 343/2015 Z. z.
 - ✓ v závislosti od výsledku analýzy rizík nadlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 25/2006 Z. z.
 - ✓ vykonanie kontroly VO po uzavretí zmluvy, ak ide o podnet podľa § 41 zákona o príspevku z EŠIF
 - f) spoluprácu pri vyhodnocovaní auditných zistení EK/EDA** týkajúcich sa VO.

Spolupráca s ÚVO

- **Analýza rizík (Vzor CKO č. 32):** nástroj, ktorý by mal identifikovať riziko z pohľadu potrebnej spolupráce s ÚVO
- Systém riadenia, verzia 3: analýza rizík sa vzťahuje na **druhú ex-ante kontrolu** a štandardnú ex-post kontrolu VO (**nadlimitné zákazky**)
- **Zmena !!! aktualizácia systému riadenia, verzia 4** → analýza rizík sa vzťahuje iba na **podlimitné zákazky v štádiu výkonu ex-post kontroly** – dôvod? → § 169 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z.
- RO nemusí vykonať analýzu rizík:
 - a) postup RO podľa § 41 zákona o príspevku z EŠIF,
 - b) VO, v rámci ktorého existuje mediálny podnet, indikujúci vážne porušenie ZVO,
 - c) v rámci daného VO už bola zo strany ÚVO vykonaná kontrola.
 - d) Ak bola predložená 1 ponuka a identifikované závažné nedostatky, ktoré majú za následok neschválenie VO zo strany RO alebo ak boli v rámci podlimitnej zákazky predložené 2 ponuky → podnet na ÚVO
- Výsledok analýzy rizík je bodové hodnotenie, ktoré v zmysle hodnotiaceho kľúča zaradí kontrolované VO nasledovne:

VO nepredstavuje zvýšené riziko = RO nie je oprávnený zaslať VO na kontrolu ÚVO,

VO predstavuje určité riziko = RO je oprávnené zaslať VO na kontrolu ÚVO,

VO predstavuje zvýšené riziko = RO je povinné zaslať VO na kontrolu ÚVO.

Analýza rizík – Vzor CKO č. 32 – rizikové kritériá

- Výška **predpokladanej hodnoty zákazky**
- **Počet predložených ponúk** v rámci daného verejného obstarávania
- **Počet žiadostí o účasť** pri užšej súťaži/súťažnom dialógu/rokovacom konaní bolo doručených (iba AR nadlimitných zákaziek)
- **Viac ako dve podmienky** účasti finančného a ekonomického postavenia
- **Viac ako dve podmienky účasti** technickej alebo odbornej spôsobilosti
- **Kritérium ekonomicky najvýhodnejšej ponuky**
- **Vylúčená ponuka** / neprijatá ponuka
- **Vylúčenie uchádzača z dôvodu mimoriadne nízkej ponuky**
- **Revízne postupy**
- Bolo VO predmetom **ex-ante kontroly verejného obstarávania**
- **Použitý postup** v procese verejného obstarávania (v prípade AR podlimitných zákaziek ide o postup podľa § 116 – výzva na rokovanie)

Spolupráca s PMÚ

- **Dohoda o spolupráci medzi PMÚ a CKO**
- **Rizikové indikátory** - zvýšené riziko z pohľadu možného porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže
- Spolupráca s PMÚ je podmienená predpokladanou hodnotou zákazky, alebo súhrnnou hodnotou dotknutých zákaziek, a to **vyššou ako 100 000 EUR**
- ❑ V zmysle dohody s PMÚ je RO oprávnený v prípade identifikovania možného porušenia hospodárskej súťaže:
 - a) **písomne požiadať PMÚ o konzultáciu** (písomnú, osobnú alebo jej kombináciu) k vybraným častiam alebo zisteným skutočnostiam v rámci kontrolovaného VO a ich možného rozporu so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže,
 - b) **podať podnet z dôvodu podozrenia na porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže.**

Spolupráca s PMÚ – Rizikové indikátory

- **Rizikové indikátory** – skutočnosti, ktoré zvyšujú pravdepodobnosť, že v rámci daného zadávania zákazky mohlo dôjsť k protiprávnemu konaniu. Najčastejšie sa vyskytujúce rizikové indikátory:
- ✓ **Rotácia úspešných uchádzačov** podľa regiónu, typu služby, tovaru alebo práce
- ✓ Neúspešný uchádzač je zazmluvnený úspešným uchádzačom ako subdodávateľ
- ✓ Medzi uchádzačmi je **majetkové alebo osobné prepojenie**
- ✓ Niektorí uchádzači predkladajú opätovne svoju ponuku, avšak nikdy nie sú úspešní
- ✓ Dvaja alebo viacerí uchádzači predkladajú spoločnú ponuku (ako skupina dodávateľov), avšak aspoň jeden z nich je dostatočne kvalifikovaný aby mohol podať ponuku sám
- ✓ **Predloženie tieňovej („krycej“) ponuky**
- ✓ **Nízky počet ponúk/žiadostí o účasť**
- ✓ **Podozrivé schémy v stanovovaní cien**

Možnosť vylúčiť uchádzača za možnú dohodu obmedzujúcu súťaž (§ 40 ods. 6 písm. g) zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní)

- verejný obstarávateľ **vylúči z verejného obstarávania** uchádzača alebo záujemcu, ak na základe dôveryhodných informácií má **dôvodné podozrenie, že uchádzač alebo záujemca uzavrel v danom verejnom obstarávaní s iným hospodárskym subjektom dohodu narúšajúcu hospodársku súťaž**
- **podmienka musí byť uvedená v oznámení** o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž
- ✓ verejný obstarávateľ a v rámci konania o námietkach aj ÚVO posudzuje možné porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže
- ...

Spolupráca s OČTK

- V prípade, ak RO zistí pri kontrole VO alebo kontrole obstarávania skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol alebo mohol byť spáchaný trestný čin, uvedenú skutočnosť v zmysle **oznami bezodkladne orgánom činným v trestnom konaní.**
- **RO zaeviduje nezrovnalosť**
- **Rizikové indikátory**, zamestnanec vykonávajúci kontrolu VO je povinný oboznámiť sa s rizikovými indikátormi, medzi ktoré patria napr.:
 - ✓ **Konflikt záujmov**
 - ✓ Predpokladaná hodnota zákazky tesne pod hranicou súťažného postupu
 - ✓ **Nízky počet ponúk**
 - ✓ Vysoký počet zadaní zákaziek jednému dodávateľovi

Spolupráca s OČTK – Rizikové indikátory

- **Rozdelenie zákaziek alebo nedovolené spájanie zákaziek**
- Kontaktné osoby nie sú zamestnanci verejného obstarávateľa
- Podmienky súťaže smerujú k **zvýhodneniu konkrétneho dodávateľa**
- Skrátene reálneho časového rozpätia pre podanie ponuky, žiadosti o účasť
- Niektoré z položiek alebo častí ponuky sú oproti iným ponukám neprimerane nízke
- Vyhodnocovanie ponuky prijatej po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk
- **Zjavne vysoké ponukové ceny**
- Akékoľvek **sťažnosti** od neúspešných uchádzačov/záujemcov, **mediálne podnety**
- Vykonané **zmeny hneď po uzavretí zmluvy**, alebo pri podpísaní zmluvy

MP CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv, ktoré má RO uplatňovať pri nedodržaní pravidiel a postupov verejného obstarávania

MP CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv

- Cieľom MP CKO je definovať základné pravidlá, ktorými sú RO zodpovedné za implementáciu OP v rámci PO 2014 -2020, povinné sa riadiť pri určovaní výšky vrátenia poskytnutého príspevku alebo jeho časti, alebo pri určovaní ex-ante finančných opráv pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania.
- MP CKO zohľadňuje a vychádza z **Rozhodnutia EK zo dňa 19.12.2013 č. C (2013) 9527**, ktorým EK dňa 19.12.2013 schválila usmernenie o určení finančných opráv uskutočňovaných EK.

MP CKO č. 5 – rozsah pôsobnosti

- **RO je oprávnený** aplikovať finančné opravy v rámci týchto druhov finančnej kontroly VO :
 - ✓ štandardná ex-post kontrola,
 - ✓ následná ex-post kontrola,
 - ✓ kontrola zákaziek s nízkymi hodnotami
 - ✓ kontrola VO v rámci ktorého viacerí prijímatelia nadobúdajú tovary, práce alebo služby prostredníctvom centrálnej obstarávacej organizácie,
 - ✓ kontrola dodatkov.

- **RO nie je finančnú opravu oprávnený aplikovať** v nasledovných druhoch finančnej kontroly VO:
 - ✓ prvá ex-ante kontrola,
 - ✓ druhá ex-ante kontrola,
 - ✓ kontrola verejného obstarávania v rámci posudzovania žiadosti o NFP,
 - ✓ kontrola verejného obstarávania národných projektov a veľkých projektov, ktoré sú súčasťou zoznamu projektov, pred podpisom zmluvy o NFP
 - ✓ ex-ante finančná oprava v prípade zákaziek realizovaných cez elektronické trhovisko

Delenie finančných opráv

- Finančné opravy sa s ohľadom na moment identifikovania nedostatku verejného obstarávania delia na:
 - ✓ a) **ex – ante**
 - ✓ b) **ex – post**
- ☐ **Ex – ante finančná oprava** je individuálne zníženie hodnoty deklarovaných výdavkov z dôvodu zistení porušenia pravidiel VO. Výška individuálnej ex-ante finančnej opravy sa určí v zodpovedajúcej sume neoprávnených výdavkov, resp. ako percentuálna sadzba zo sumy oprávnených výdavkov zákazky v rámci schváleného NFP alebo jeho časti, a to **vo fáze pred úhradou dotknutej zákazky v ŽoP zo strany platobnej jednotky**, v rámci ktorej boli nedostatky identifikované.
- ☐ **Ex – post finančná oprava** sa uplatní, **ak už došlo v zmysle predošlej definície k úhrade oprávnených výdavkov v ŽoP**, a súčasne postupuje RO podľa **§ 41 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z EŠIF**.

Zásady uplatňujúce sa pri určovaní výšky finančných opráv

- RO je povinný brať na zreteľ závažnosť a následky zisteného porušenia pravidiel VO, pričom **finančné opravy sa uplatňujú iba v prípade zistení, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**
- **Ak má porušenie len formálny charakter bez skutočného alebo potenciálneho vplyvu na výsledok VO, RO neurčuje finančnú opravu.**
- **Vyššia sadzba finančnej opravy (10 alebo 25 %) sa musí aplikovať v prípadoch, keď v rámci finančnej kontroly VO boli zistené viaceré nedostatky, za ktoré by mala byť uložená finančná oprava.**
- Pri určení percentuálnej sadzby vychádza RO z **prílohy č. 1**, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tohto metodického pokynu a určuje **finančné opravy vo výške od 5% do 100%.**

- Zistenia, ktoré **nie sú zaradené** do prílohy č. 1 k MP CKO č. 5 by sa mali **riešiť v súlade so zásadou proporcionality a podľa možnosti analogicky** s typmi nedostatkov uvedenými v prílohe tohto metodického pokynu alebo v prílohe k rozhodnutiu EK.
- **% sadzba uplatnená vo vzťahu k porušeniu zákona o VO je stanovená ako maximálna**, t.j. RO nemôže aplikovať vyššiu sadzbu, okrem najvážnejších prípadov, keď nedostatok priamo a preukázateľne zvýhodňuje konkrétneho uchádzača, alebo bol právoplatným rozhodnutím súdu preukázaný **trestný čin** podvodu vzťahujúci sa na dané verejné obstarávanie (§ 221 Trestného zákona) alebo trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev (§ 261 Trestného zákona) alebo trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní (§ 266 Trestného zákona).
- Obdobne v prípade právoplatného **rozhodnutia Protimonopolného úradu SR**, ktorým bolo dokázané porušenie hospodárskej súťaže **sa uplatní finančná oprava 100 %, t.j. vylúči sa predmetné verejné obstarávanie z financovania v plnom rozsahu.**

- V prípade, že v rámci % sadzby uplatnenej vo vzťahu k porušeniu je uvedená **možnosť zníženia tejto sadzby** na nižšiu hodnotu podľa závažnosti, musí byť toto zníženie zo strany RO **riadne odôvodnené**.
- V prípade zistenia viacerých porušení uvedených v prílohe tohto metodického pokynu je RO povinný uplatniť jednu percentuálnu sadzbu, a to takú, ktorá sa vzťahuje na porušenie s vyššou sadzbou, teda **finančné opravy sa nespočítavajú**.
- V prípade, že RO identifikuje v rámci jedného postupu VO **zistenia spojené s rôznymi rozpätiami sadzieb finančných opráv**, napr. zistenie spojené s rozpätím finančnej opravy 5 až 25% a zistenie s rozpätím 5 až 10 % nie je oprávnený určiť opravu 5 %, ale určí 10 % alebo 25 % finančnú opravu, podľa závažnosti zistenia.

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania podľa § 41 zákona č. 292/2014 Z. z.

- **(1)** Ak poskytovateľ zistí **porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania**, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, vyzve prijímateľa v súlade s podmienkami zmluvy na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(2)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 1, **poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie**.
- **(3)** Ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 **zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania** uvedené **v protokole**, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, **poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve** podľa odseku 1, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(4)** Ak bolo na základe podnetu zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené **v protokole**, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a ak poskytovateľ nepostupoval podľa odsekov 1 až 3, poskytovateľ vyzve prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(5)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 4, poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa odseku 4, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky. ...

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri nadlimitných a podlimitných zákazkách podľa § 41 – pripravovaná novela zákona č. 292/2014 Z. z.

- **(1)** Ak poskytovateľ zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, vyzve prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť na predmet zákazky; **ak iný orgán ako poskytovateľ zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a poskytovateľ s týmto zistením nesúhlasí, poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie.**
- **(2)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vrátenie podľa odseku 1, poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie.
- **(3)** Ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v rozhodnutí, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a **ak poskytovateľ za takéto porušenie vyzval prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť na predmet zákazky podľa odseku 1, poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa odseku 1, ak odsek 6 neustanovuje inak, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.**

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri nadlimitných a podlimitných zákazkách podľa § 41 – pripravovaná novela zákona č. 292/2014 Z. z.

- **(4)** Ak bolo na základe podnetu zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v rozhodnutí, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a **ak poskytovateľ za takéto porušenie nevyzval prijímateľa** prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť na predmet zákazky podľa odseku 1, **poskytovateľ bezodkladne po doručení rozhodnutia a vykonaní kontroly podľa osobitného predpisu vyzve prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť na predmet zákazky.**
- **(5)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vrátenie podľa odseku 4, poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie, ak odsek 6 neustanovuje inak, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(6)** Poskytovateľ v konaní podľa odseku 3 alebo odseku 5 **nenavýši sumu o pol násobok sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie** podľa odseku 1 alebo odseku 4, ak
 - **a) zákazka, ktorej sa konanie podľa odseku 3 alebo odseku 5 týka, už bola predmetom kontroly podľa osobitného predpisu a**
 - **b) rozhodnutie podľa osobitného predpisu vzťahujúce sa k tejto kontrole nezistilo porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania** ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania. ...

Najčastejšie typy porušení podľa prílohy č. 1 k MP CKO č. 5

- **Nedodržanie postupov zverejňovania zákazky, 100 %**, ale v prípade nadlimitných zákaziek, v rámci ktorých nebolo oznámenie zverejnené v úradnom vestníku EÚ, ale zadávanie zákazky bolo korektne zverejnené vo vestníku ÚVO sa uplatňuje finančná oprava **25 %**
- **Nedovolené rozdelenie predmetu zákazky alebo nedovolené spájanie predmetov zákaziek, 100 %** - vzťahuje sa na každú z rozdelených zákaziek, **25 %** v prípade zákaziek, v rámci ktorých bol obídenný postup zadávania nadlimitnej zákazky (a teda v rámci nich nebolo zverejnené oznámenie o vyhlásení VO v úradnom vestníku EÚ), ale zadávanie zákazky bolo korektne zverejnené vo vestníku ÚVO. **25%** v prípade, ak bol obídenný postup zadávania nadlimitnej alebo podlimitnej zákazky v dôsledku zahrnutia takej dodávky tovaru alebo poskytnutých služieb, ktoré nie sú nevyhnutné pri plnení zákazky na stavebné práce do PHZ. **10%** - v ostatných prípadoch nedovoleného spájania rôznorodých zákaziek.
- **Nedodržanie minimálnej zákonnej lehoty na predkladanie ponúk alebo nedodržanie minimálnej zákonnej lehoty na predloženie žiadosti o účasť, finančná oprava 5 % až 25 %**
- **Stanovenie lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady** (vzťahuje sa na verejnú súťaž, súťaž návrhov alebo podlimitné zákazky), finančná oprava **5 % až 25 %**

Najčastejšie typy porušení podľa prílohy č. 1 k MP CKO č. 5

- **Nezákonné a/alebo diskriminačné podmienky účasti a/alebo kritéria na vyhodnotenie ponúk** stanovené v súťažných pokladoch alebo oznámení, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Podmienky účasti nesúvisia a nie sú primerané k predmetu zákazky**, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Technické špecifikácie predmetu zákazky sú diskriminačné**, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Nedostatočne opísaný predmet zákazky**, finančná oprava **5 % až 10 %**
- **Vyhodnocovanie ponúk uchádzačov/žiadostí o účasť záujemcov v rozpore s podmienkami účasti uvedenými v oznámení a súťažných podkladoch a/alebo vyhodnocovanie ponúk uchádzačov v rozpore s kritériami na vyhodnotenie ponúk a pravidlami na ich uplatnenie**, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Zníženie rozsahu zákazky**, finančná oprava je **hodnota zníženia rozsahu + 25 %** z hodnoty konečného rozsahu (iba ak zníženie v rozsahu zákazky je podstatné)

Najčastejšie typy porušení podľa prílohy č. 1 k MP CKO č. 5

- **Nedodržiavanie zásady transparentnosti a/alebo rovnakého zaobchádzania počas postupu zadávania zákazky, finančná oprava 5 % až 25 %**
- **Konflikt záujmov, finančná oprava 100 %**
- **Podstatná zmena častí podmienok uzatvorenej zmluvy oproti častiam obchodných podmienok uvedených v oznámení alebo v súťažných podkladoch, finančná oprava 25 % z ceny zmluvy plus hodnota dodatočných výdavkov z plnenia zmluvy vychádzajúcich z podstatných zmien zmluvy**
- **Zákazka na doplňujúce tovary, stavebné práce alebo služby nebola zadaná v súlade so zákonom, finančná oprava 100 % hodnoty dodatočnej zákazky, v prípade, že všetky dodatočné hodnoty prác/tovarov/služieb nepresahujú 20 % z hodnoty pôvodnej zákazky a súčasne táto hodnota dodatočných zákaziek sama o sebe nepredstavuje hodnotu nadlimitnej zákazky, môže byť oprava znížená na 25 % z hodnoty dodatočnej/dodatočných zákaziek**
- **Porušenie povinnosti zadávať podlimitnú zákazku na nákup tovarov, stavebných prác alebo služieb, bežne dostupných na trhu, prostredníctvom elektronického trhoviska, finančná oprava 5 % až 10 %**
- ...

Konflikt záujmů vo veřejném obstarávání

Konflikt záujmov – základná definícia

- **Konflikt záujmov** zahŕňa prinajmenšom každú situáciu, **keď osoby na strane obstarávateľa** alebo poskytovateľa obstarávacích služieb konajúceho v mene obstarávateľa, ktorí sú **zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu** (bez nutnosti ich zapojenia), **majú priamo alebo** nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom VO.
- **Verejný obstarávateľ je povinný zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov**, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť čestnú hospodársku súťaž alebo porušiť **princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie a princíp transparentnosti.**

Povinnosti verejného obstarávateľa na vylúčenie konfliktu záujmov

- Verejný obstarávateľ je povinný prijať primerané opatrenia a uskutočniť nápravu, ak identifikuje konflikt záujmov, a to najmä **vylúčiť zainteresovanú osobu z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania alebo upraviť jej povinnosti** a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov.
- Subjekt uskutočňujúci verejné obstarávanie je povinný sa riadne a preskúmateľne **vysporiadať so zistenými skutočnosťami, ktoré zakladajú možný konflikt záujmov**, a to v závislosti od okolností, resp. štádia, v ktorom sa predmetné verejné obstarávanie nachádza. V prípade výkonu dohľadu Úradom pre verejné obstarávanie znáša dôkazné bremeno subjekt uskutočňujúci verejné obstarávanie.

Konflikt záujmov ako typ porušenia v MP CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv, ktoré má RO uplatňovať pri nedodržaní pravidiel a postupov VO

- Konflikt záujmov → auditné zistenia EK
- **Rozhodnutie EK zo dňa 19.12.2013 č. C(2013) 9527**, ktorým EK dňa 19.12.2013 schválila usmernenie o určení finančných opráv uskutočňovaných EK, obsahujúce typ porušenia „konflikt záujmov“
- Typ porušenia č. 21 **„Konflikt záujmov“**: Konflikt záujmov na strane verejného obstarávateľa/prijímateľa **preukázaný** zodpovedným súdnym alebo **úradným orgánom** („established conflict of interest“).
- Finančná oprava **100% bez možnosti zníženia**

Určenie „úradného“ orgánu a úprava konfliktu záujmov podľa zákona č. 25/2006 Z.z.

- Na základe rokovaní pracovnej skupiny pre konflikt záujmov bolo dohodnuté, že **úradným orgánom bude Úrad pre verejné obstarávanie** (v určitých prípadoch aj RO – zákazky s nízkou hodnotou, auditné zistenia EK/EDA).
- Absencia všeobecnej úpravy konfliktu záujmov v zákone č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní.
- Čiastočná úprava vecne súvisiaca s konfliktom záujmov je upravená v ustanovení **§ 40** a týka sa členom komisie zriadenej za účelom vyhodnotenia ponúk.
- ÚVO v prípade identifikovania konfliktu záujmov spája zistenie s **porušením základných princípov verejného obstarávania podľa § 9 ods. 3, a to najmä princípom transparentnosti a rovnakého zaobchádzania.**
- Konflikt záujmov je upravený až v novom zákone o VO č. 343/2015 Z. z., ale o tom trochu neskôr ...

Úprava konfliktu záujmov ako typu porušenia v MP

CKO č. 5 s finančnou opravou 100 %

- ❑ Žiadosť na EK vo veci postupu v prípade identifikácie **potenciálneho konfliktu záujmov** („potential conflict of interest“) → väčšina zistení RO, ÚVO sa týka „iba“ možného konfliktu záujmov, keď sa nájde určitý typ prepojenia medzi verejným obstarávateľom a uchádzačom alebo subdodávateľom uchádzača.
- ❑ Cieľom žiadosti bolo získať súhlas na uplatňovanie menej prísnych sadzieb finančných opráv v prípade zistení k možnému konfliktu záujmov.
- ✓ **Odpoveď EK:** ... *Application of lower rates of correction by the Member State for conflict of interests is not in line with these guidelines (annex to the Commission Decision C(2013) 9527). Only established conflicts of interest are dealt with in the guidelines and the „potential“ conflict of interest is not mentioned. ...*

???

Z rozhodovacej praxe ÚVO, metodické usmernenia

- **Metodické usmernenie 488-5000/2012** zo dňa 18.06.2012 sa týka prepojenia úspešného uchádzača a poskytovateľa ŽoNFP.
- **Metodické usmernenie 4607-5000/2014** zo dňa 07.05.2014 sa týka prípadu, keď štatutár uchádzača je zároveň zamestnancom osoby podľa § 7.
- ÚVO odporúča verejnému obstarávateľovi preveriť, či účasťou uvedeného uchádzača vo verejnom obstarávaní nedošlo k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania s uchádzačmi alebo záujemcami, a teda či v danom verejnom obstarávaní nedošlo k zvýhodneniu takéhoto subjektu oproti ostatným potenciálnym uchádzačom alebo záujemcom. Zo strany verejného obstarávateľa je teda namieste posúdiť, či uchádzačovi nevznikla neoprávnená výhoda, ktorá by mohla deformovať hospodársku súťaž.

Z ďalšej rozhodovacej praxe ÚVO

- **Verejný obstarávateľ nemôže zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku hospodárskeho subjektu bez toho, aby tento mal možnosť preukázať, že za daných okolností nemohla uvedená situácia spôsobiť deformovanie súťaže.** Zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku možno takejto osobe len v prípade preukázania existencie výhody. Vyššie uvedenej problematiky sa nepriamo týka aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených prípadoch C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA proti Belgickému štátu zo dňa 3. marca 2005.

Z rozhodovacej praxe ÚVO, konanie o námietkach

- Rozhodnutie v konaní o námietkach č. 11530-6000/2014-ON/351 zo dňa 23.12.2014, verejný obstarávateľ je jeden zo spoločníkov spoločnosti, ktorá je členom skupiny úspešného uchádzača
- uchádzači sa z oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk nedozvedeli ako konkrétne verejný obstarávateľ v súlade s princípmi uvedenými v § 9 ods. 3 posudzoval a vyhodnocoval možný konflikt záujmov medzi kontrolovaným a spoločnosťou ABC, ako jedným z členov skupiny dodávateľov - úspešného uchádzača. *Verejný obstarávateľ v oznámení o výsledku vyhodnotenia ponúk neoznámil uchádzačom, prečo sa nejedná v prípade úspešného uchádzača o konflikt záujmov. ... ÚVO upozorňuje verejného obstarávateľa, že v budúcnosti by mal v druhovo rovnakej veci úkon posudzovania konfliktu záujmov v prípade uchádzačov, s ktorými je verejný obstarávateľ v určitom právnom vzťahu (personálne prepojenie štatutárnych orgánov a dozorných rád verejného obstarávateľa a uchádzača), oznámiť uchádzačom, ktorých ponuky sa vo verejnom obstarávaní vyhodnocovali.*

Z rozhodovacej praxe – audit, certifikačné overovania

- **konflikt záujmov u OSO (odborne spôsobilá osoba na VO), ktorá pripravila súťažné podklady a zároveň bola zamestnancom úspešného uchádzača;** potvrdené zo strany ÚVO v protokole o výkone kontroly.
- **nedodržanie princípu transparentnosti a rovnakého zaobchádzania,** nakoľko **dva uchádzači pripravili požadované podklady k verejnému obstarávaniu (ponuky) skôr, resp. v ten istý deň, ako bola zverejnená výzva** na predkladanie ponúk na webovom sídle prijímateľa.
- **konflikt záujmov medzi úspešným uchádzačom a prijímateľom** (ich ekonomické prepojenia cez tretie spoločnosti), čoho dôkazom je aj to, že prijatá ponuka mala na 100% zhodnú rozpočtovú štruktúru, ako bola štruktúra uvedená v žiadosti o NFP.
- **identifikovaný konflikt záujmov,** keď predseda komisie zriadenej za účelom vyhodnotenia ponúk bol zamestnancom spoločnosti, ktorá sa ako jediná prihlásila do VO a uspela.

Príklady konfliktu záujmov z MP CKO č. 13

- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu obstarávateľa.
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou štatutárneho orgánu obstarávateľa.
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy).
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.
- Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi obstarávateľa na iných projektoch.
- Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania.

Úprava konfliktu záujmov v novej smernici EP a Rady

- Podľa článku 24 smernice č. 2014/24/EÚ zo dňa 26. 02. 2014 „Členské štáty zabezpečia, aby verejní obstarávatelia **prijali vhodné opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov**, ktoré vznikajú pri vykonávaní postupov obstarávania, ako aj ich identifikáciu a nápravu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými hospodárskymi subjektmi.“

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(1) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania.

(2) Konflikt záujmov zahŕňa najmä situáciu, ak zainteresovaná osoba, ktorá môže ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania, má priamy alebo nepriamy finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem, ktorý možno považovať za ohrozenie jej nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s verejným obstarávaním.

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(3) Zainteresovanou osobou je najmä

- a)** zamestnanec verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo
- b)** osoba s rozhodovacími právomocami verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(4) **Zainteresovaná osoba oznámi verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi akýkoľvek konflikt záujmov vo vzťahu k hospodárskemu subjektu**, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií, záujemcovi, uchádzačovi, účastníkovi alebo dodávateľovi bezodkladne po tom, ako sa o konflikte záujmov dozvie.

(5) **Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní prijať primerané opatrenia a vykonať nápravu, ak zistia konflikt záujmov.** Opatreniami podľa prvej vety sú najmä **vylúčenie zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania** alebo úprava jej povinností a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov.

Návrh nového zákona o verejnom obstarávaní zároveň umožňuje, aby verejný obstarávateľ **vylúčil z verejného obstarávania uchádzača alebo záujemcu, ak konflikt záujmov nemožno odstrániť inými účinnými opatreniami (§ 40 ods. 6 písm. f).**

Odporúčanie pre prijímateľov vo väzbe na možný konflikt záujmov

- **Zaoberať sa** v každom jednotlivom prípade možným konfliktom záujmov.
- **Formulár ku konfliktu záujmov** – vzor ÚVO (vyjadrenie zainteresovanej osoby, právomoci vo väzbe na VO a pod.)
- **Identifikovať** možný konflikt záujmov v zápisnici z vyhodnotenia ponúk.
- **Dostatočne odôvodniť**, prečo podľa komisie zriadenej za účelom vyhodnotenia ponúk možný konflikt záujmov nemohol narušiť hospodársku súťaž.
- ❑ Vyššie uvedený postup môže ochrániť prijímateľa pred rizikom uplatnenia **100 %** finančnej opravy, nakoľko Rozhodnutie EK a MP CKO č. 5 za konflikt záujmov **neumožňuje znížiť % sadzbu finančnej opravy.**

... A na záver zoznam rozhodnutí Európskeho súdneho dvora týkajúcich sa konfliktu záujmov:

- 1) spojené veci C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA
- 2) C-213/07 Michaniki AE
- 3) T-160/03 AFCon
- 4) T-195/05 Deloitte
- 5) T-277/97 Ismeri Europa Srl
- 6) C-315/99 Ismeri Europa Srl
- 7) T-403/12 Intrasoftware International SA

Ďakujem za pozornosť ☺

Mgr. Branislav Hudec

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Centrálny koordinačný orgán

02/2092 8102

branislav.hudec@vicepremier.gov.sk